

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitæte, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Salutatio inimici, n. 11.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

rum petere. Quod si ipsi reo id sit provocativum odij, scandalum erit passivum: læsus enim, dum rem justam petis, nihil mali, & nihil speciem mali habens committis, adeoque in scandalum peccaminosum non incurris.

10. Si tua satisfactio, exemplum punitionis delinquentis, & hi similes boni fines sint adeo leves, & cum ea facilitate animi negligi possint, ut longè superentur à damno, quod inops v. g. familia rei puniendi passura esset, tunc alicui videbitur obligare charitas, ad publicè remittendum: nam ex probabiliore sententia, dicta §. 1. nu. 18. Charitas obligat, proximi malo gravi succurrere, si cum parvo proprio incommodo possimus. Notanter dixi (alicui videbitur) nam hic adest culpa, quæ semper meretur dignam poenam, & hæc re ipsa à Iudice, ne impunita remaneant delicta, infligitur, nullo respectu habito ad damna familiæ rei, quod non est in casibus, de quibus sermo fuit in dicto num. 18. Cur ergo non licebit ad dictam poenam concurrere ei, qui ex bonis finibus prædictis accusat? nam fortasse propterea absolute Lessius paulo ante nu. dixit, licere, nec hanc vel similem exceptionem adhibuit. Id tamen expende, Lector, accuratius.

salutatio inimici.

11. Ajo, te non esset regulariter obligatum, salutare inimicum: Ratio est, quia cum non teneamur, salutare quosque nobis obvios, salutationis omissio non est per se signum odij,

nec ex se excitans inimicum, ad odio habendum non salutantem.

h. *Suar. d. 5. de Charit. sec. 5. nu. 8. Cominch. d. 24. de Charit. d. 6. num. 91. Bonac. t. 1. d. 3. c. 1. Decal. præc. q. 2. p. 3. nu. 3. Diana p. 2. Tr. 13. ref. 62.*

12. Dixi (regulariter) nam si antea illum solitus eras salutare, & nunc à salutatione abstineas, vel si ex circumstantijs colligatur, te nunc salutationem omittere ex odio, propter injuriam acceptam, vel si inimicus sit tuus superior, vel si occurrentibus pluribus, inter quos est inimicus, cæteros salutes, excepto inimico, vel si ultra omissionem salutationis, oculis præter solitum torvis inimicum aspicias, insolitove fastu pileum capiti comprimas, peccabis sanè, quia sic fomitem odij sine dubio præbebis. Luuat afferre Hurtadi de Mendoz. sententiam! hh Ab obligatione salutandi (inquit) solvo, primò parentem, Prælatum, Iudicem, quando ex circumstantijs colligitur, in poenam justam, eos non salutare inimicos. Secundò, eos, qui sine gravi incommodo honoris, non possent salutare inimicum: hoc tamen est valde rarum. Tertiò eum, qui infamem accepit injuriam, cujus æstimatio petit austeriorem vultum, ut si vocatus fuisset fur, Iudæus, Sodomita, tunc enim prudenter censetur, omissionem salutationis non esse ex odio, sed ex justo dolore, & ingenti acerbitate, quæ justè adimit urbanitatis signa: Item esset multis argumento, eum parvi æstimasse tam acerbam injuriam.

hh *Hurtad. apud Dian. p. 5. tr. 13. ref. 89.*

13. Duo

23. Duo Religiosi; cuiusdam rixæ causa, se intra septa domestica non salutant, peccantne mortaliter, si antea se invicem salutare consueverunt? Respondéo, ita profectò, quia par est scandalum alijs Religiosis, ipsisque invicem, qui rixam habuere: Excusari à mortali tunc possent, si quando comperita esset horum probata virtus, & rixæ, ejusque causa, quam alij sciant, fuisset levis, unde judicentur non ex odio gravi, sed ex levi quadam passione, vel in significationem accepti gravaminis & injuriæ, moveri ad omittendam salutationem; Idem usu venire posse video in timoratis secularibus, levi causa rixæ existente, & præsertim alijs cognita; ut item inter maximè conjunctos, inter quos difficulter præsumitur intercedere, ex hoc solo signo, odium grave, l. ut inter patrem & filium &c.

i. Trullench. l. mox citando n. 7. l. v. alius apud eundem Trullench. l. c. vide etiam Dian. p. 2. tr. 15. resol. 62.

Resolutio ejusdem.

14. Si inimicum modo dicto graviter tibi infensum te salutantem non resalutes, peccas m. mortaliter. Ratio est, quia posita inimicitia, omisiq. resalutationis non solum imputatur inurbanitati, sed maximè odio. Excipe, nisi adeo inferior esset salutans, vel ea adessent circumstantiæ, ut ejusmodi odij indicium non fieret; idem, puto, esset, si ita animo distractum te similes, ut verè appareat, ad salutationem non advertisse.

m. Suar. Conineh. Bonæ. ibid.

15. Quæsit nuper quidam à me, an si certo moraliter prævideam mihi salutanti inimicum, ipsum cum debita resalutatione non responsurum, an, inquam, obliget salutare, quamvis mihi tunc incumbat, priorè esse in salutando? Certè non ausus sum obligare, quia sic subiret periculum graviter invehendi contra non resalutantem, fierentque pejora prioribus, & quia tunc sibi imputare deberit inimicus, qui ita se gerit, ut certitudinem moralem de omissione suæ resalutationis alteri det. Vide, quæ mox nu. 23. dicam de noscente acceptare sibi oblatam satisfactionem.

16. Quæsit rursus nobilis matrona, cui par nobilitatis vir consanguineum occiderat, an obligaretur, illum resalutare, more patrio, quo matronæ viros nobiles salutantes resalutant, inclinato corpore, vel saltem capite? Ego voluissim obligare; quia salutationem nunc denegare, est offendere odium; verum quidam doctus à me consultus nequaquam sub mortali obligavit: in muliere enim matrona, cujus non est, vindictam sumere de injurijs, illa denegatio salutationis non est odij signum, sed sensus justi doloris, vel muliebris fastus, vel quid simile.

Exclusio à communibus beneficijs.

17. Dixi alibi, n. fore peccati mortalis reum sacerdotem, si à participatione sui sacrificij inimicum velit excludere; Idem in præsentia universim addo;